

[Justitsministeren.]

ført. Flertallets argumentation resumeres således: det allerede eksisterende retsgrundlag for ministrenes ansvar, navnlig straffelovens kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, er så omfattende, at ethvert forhold fra en ministers side i hans embedsførelse, som er af en sådan betydning, at det bør medføre rigsretsansvar, er omfattet af dette ansvarsgrundlag. Også i øvrigt er de gældende ansvarsregler tilfredsstillende. Kommissionsflertallet finder imidlertid ikke alene en særlig ministeransvarlighedslov upåkrævet, men mener yderligere, at ulemperne ved gennemførelse af en sådan lov er betydeligere end fordelene.

Under åbningsdebatten har den højtærede statsminister meddelt, at regeringen imidlertid gerne medvirker til, at forslag til en ministeransvarlighedslov gennemføres, såfremt et juridisk holdbart og forsvarligt grundlag herfor kan tilvejebringes.

Spørgsmålet er nu, om det fremsatte lovforslag er et sådant juridisk holdbart og forsvarligt grundlag. Ved besvarelsen af dette spørgsmål må man vel søge at klare for sig, hvad det er, forslagsstillerne søger at opnå gennem det fremsatte lovforslag. Er det en præcisering af ministrenes ansvar i forhold til de gældende regler? Er det en udvidelse af ministerernes ansvar? Eller er det begge dele eller noget helt tredje? I bemærkningerne til lovforslaget finder man ingen besvarelse af disse spørgsmål, og jeg må derfor holde mig til den begrundelse, som forslagsstillerens ordfører, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, gav i sin fremsættelsestale.

Det siges her for det første, at forslagsstillerne finder det rigtigst, at ministrenes ansvar placeres i en særlig lov, hvori der tages stilling til deres specielle hverv. Dette kan da umuligt i sig selv have nogen værdi. Er de gældende regler om ministrenes ansvar sagligt tilfredsstillende, er det naturligvis ligegyldigt, om de er placeret i straffeloven eller i en speciallov.

Videre siges det i fremsættelsestalen, at den lovgivende forsamling, der gennem de senere år har udvidet borgernes ansvar og sanktionerne over for borgerne, også har en pligt til at fastlægge ansvaret og sanktionerne for den højeste myndighed, der skal administrere loven over for borgerne. Rent

bortset fra det diskutabile i selve det fremførte, hvilken sammenhæng har dette synspunkt da med spørgsmålet om, hvorvidt ministrenes ansvar skal fastlægges i straffeloven eller i en speciallov? Det samme gælder det ærede medlems betragtning om, at det i grundloven fastlagte parlamentariske ansvar ikke kan være tilstrækkeligt til bedømmelse af en ministers handling — en betragtning, hvori vel i øvrigt alle er enige. Desværre er den form, hvori det ærede medlem anfører denne betragtning, egnet til at understøtte den urigtige opfattelse, jeg omtalte før, at ministre ikke i dag skulle være undergivet noget retligt ansvar.

Der findes, forekommer det mig, ikke i fremsættelsestalen nogen virkelig begrundelse for lovforslaget. Af nogle bemærkninger til lovforslagets §§ 6 og 7 og af slutningen af fremsættelsestalen, hvor der tales om „at få fastlagt ministrenes ansvar“, fremgår vel imidlertid det, jeg må gå ud fra er de to reelle formål med forslaget: at opnå en udvidelse af ansvarsgrundlaget for ministre og at opnå en vis præcisering af dette ansvarsgrundlag. På denne baggrund skal jeg gøre nogle bemærkninger om visse af forslaget bestemmelser.

§§ 2-4 angår spørgsmålet om, hvilke handlinger og undladelser der kan begrunde ansvar for en minister, altså navnlig spørgsmålet om, i hvilket omfang en minister er ansvarlig for andres — kongens, andre ministres, underordnede tjenestemænds — handlinger og undladelser.

Disse regler indeholder ikke nogen præcisering af ministeransvarets grundlag. §§ 2-3 angår — ligesom de tilsvarende bestemmelser i tidligere lovforslag — forholdsvis upraktiske situationer. Interessen knytter sig stort set alene til § 4. Her er forholdet det, at § 4 a-e vel er forholdsvis præcist affattet, men alene omfatter sådanne grupper af tilfælde, som allerede klart er omfattet af de gældende medvirkenregler i straffeloven og erstatningsretten — præciseringen er for så vidt værdiløs — og § 4 f har en ganske løs formulering: „... forsømt ved instruktioner eller et rimeligt tilsyn at sikre sig imod fejl og forsømmelser.“ Udtrykket „fejl og forsømmelser“ er i øvrigt særlig uheldigt. I betragtning af den betydning, det har i ombudsmandsloven, kan der nemlig rejses tvivl om, hvorvidt ministrenes